

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
(พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การวิจัยไว้ว่า “การวิจัยเพื่อนำประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นประเทศผู้นำในประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” โดยมีพันธกิจการวิจัย ๔ พันธกิจ ประกอบด้วย ๑) ส่งเสริมการวิจัยด้านบูรณาการความร่วมมือให้กับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการเป็นประเทศผู้นำในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒) ส่งเสริมงานวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อการเป็นตลาดเดียว ๓) ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการเรียนรู้ภาษา สังคม และวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ๔) ส่งเสริมงานวิจัยอื่นๆที่สามารถช่วยสร้างความร่วมมือกับระหว่างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แบ่งเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๑) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการสร้างความเข้าใจภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ในการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านเตรียมความพร้อมในด้านการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ๓) ยุทธศาสตร์การสร้างศักยภาพและความสามารถในการดำรงชีวิตผ่านภาษาไทยและภาษาเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน และสร้างความเข้มแข็งทางความคิดและวัฒนธรรม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันของประชาคมอาเซียน และการสร้างเสริมวัฒนธรรมทางจิตใจ ๔) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในด้านการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และ ๕) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการสร้างความเข้าใจภาคประชาชนในการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ ๕ เป้าประสงค์ ประกอบด้วย ๑) สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ได้จริงในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ๒) สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ได้จริงกับหน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน ๓) สร้างงานวิจัยที่ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาและการวิจัยด้านวัฒนธรรมกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ให้เห็นความงดงามสุนทรีย์ของชีวิตสังคมและวัฒนธรรมของกันและกัน ๔) สร้างงานวิจัยที่สร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ๕) สร้างงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ได้จริงในภาคประชาชน

ทั้งนี้ เพื่อให้ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำหนดขึ้นมีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดผลลัพธ์ ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย กรอบเวลา และแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย รวมทั้งแนวทางการติดตามและประเมินผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมไว้ด้วย

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ความเป็นมาของงานวิจัยด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) กำหนดมาจากนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) นโยบายรัฐบาล (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี) และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ ที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จัดทำขึ้น ได้ให้ความสำคัญกับการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ รวมทั้งมุ่งขึ้นการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน ด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญการเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศสำหรับรับมือกับความเสี่ยงและวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดการณ์ล่วงหน้าไว้ จึงมีความต้องการผลงานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรม เพื่อเป็นข้อเสนอและทางเลือกสำหรับการป้องกัน แก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ตามกำหนดเวลาของการเป็นประชาคมอาเซียน อย่างเป็นทางการด้วย ดังนั้น เพื่อให้เกิดการศึกษาอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวและเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย โดยเฉพาะต่อผลกระทบที่สำคัญและเป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยนี้เพื่อให้มีผลงานวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรม สำหรับเป็นการขึ้นนำการขับเคลื่อนให้เกิดพัฒนาปรับปรุงประเทศให้พร้อมกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในสิ้นปี ๒๕๕๘

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จัดทำขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยมาเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยในการร่วมเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มกันเป็นประชาคมของประเทศ ๑๐ ประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประกอบด้วย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม เรียกเป็นทางการว่า “ประชาคมอาเซียน” หรือ “ASEAN Community : AC” ภายในปี ๒๕๖๓ และต่อมาผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี ๒๕๕๘ และเพื่อเร่งรัดเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นอีก ๕ ปี ซึ่งประชาคมอาเซียนดังกล่าวประกอบด้วยสามเสาหลัก เสาหลักแรก คือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มีเป้าหมายให้กลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรีเพื่อมุ่งให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน อีกทั้งยังต้องการเพิ่มอำนาจการต่อรองในเวทีการค้าโลก เสาหลักที่สองในการค้าอาเซียนคือเสาหลักประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) และเสาหลักที่สาม คือ เสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียนนั้น จะละเลยเรื่องการเมืองและความมั่นคงอาเซียน สังคม และวัฒนธรรมในอาเซียนด้วยตนเองไม่ได้ จึงต้องร่วมกันสร้างความมั่นคง สร้างความเจริญรุ่งเรือง และดำรงวิถีชีวิตอันงดงามในประชาคมอาเซียนไปพร้อมๆ กันด้วย

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากความร่วมมือดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคม และวัฒนธรรม ฯลฯ ต่อประชาชนและภาคส่วนต่างๆ อาทิ ภาคอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ เป็นต้น ซึ่งผลกระทบอาจเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย ผู้บริโภค ฯลฯ ที่เป็นประชาชนในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจจากการรวมกันเป็น AEC ที่เป็นเรื่องสำคัญที่เป็นรูปธรรมชัดเจนที่สุด เนื่องจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อาทิ การผลิต การบริโภค การกระจาย และการแลกเปลี่ยน เป็นต้น มีขอบข่ายที่กว้างขวาง และมีลักษณะของตลาดผู้บริโภคในกลุ่มประเทศอาเซียนมีสภาพสินค้าที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย รวมทั้งมีฐานการผลิตที่อาศัยปัจจัยด้านแรงงานและทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นสำคัญเหมือนกัน ประกอบกับ AEC เป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุดจากการที่ประเทศสมาชิกหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกัน การรวมกลุ่มเศรษฐกิจจะทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออก และบริการ ดังนั้น การรวมกันเป็น AEC ภายใต้อาเซียนจึงมีความสำคัญกับประเทศไทยอย่างมาก

นอกจากนี้ AEC จะส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นเอกภาพและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆ ให้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งจะสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนของไทยและชาติสมาชิกอื่นๆ เนื่องจากการรวมเป็น AEC จะทำให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด อาทิ อุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีใช้อยู่ เป็นต้น โดยชาติสมาชิก AEC จะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคต่างๆ เหล่านั้น และจะส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งยังจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมพร้อมกับสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

อย่างไรก็ดี การเข้าสู่ AEC ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและภัยคุกคาม แต่เนื่องจากยังไม่มีผลการวิจัยที่ศึกษาไว้อย่างชัดเจนและรอบด้าน โดยเฉพาะผลการวิจัยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) และประชาชนของไทย ฯลฯ ซึ่งเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย ผู้บริโภค และเป็นผู้ได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ ดังนั้น จึงเกิดคำถามหรือข้อสงสัยว่าในการก้าวเข้าสู่ AEC ใครจะได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ รวมทั้งหากจะแสวงหาประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวจะต้องพัฒนาอะไร อย่างไร แนวทางไหน จึงจะสร้างความแข็งแกร่งที่ยั่งยืนได้สำหรับในส่วนที่เสียประโยชน์ก็ต้องเร่งปรับตัวอะไรและอย่างไร จึงจะรับมือและสามารถพลิกวิกฤติเป็นโอกาสได้ โดยเฉพาะขั้นตอนการดำเนินการและการปฏิบัติตามในข้อตกลงหรือความผูกพันต่างๆ ที่ประเทศไทยได้ทำไว้กับชาติสมาชิก AEC จะส่งผลดีมากกว่าผลเสียหรือไม่ อย่างไร โดยที่ในปัจจุบันเรื่องดังกล่าวยังขาดการเปิดเผยข้อมูลจึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ มีส่วนร่วม และเกิดความไม่เข้าใจต่างๆ

จากความเป็นมา และความสำคัญข้างต้น ทำให้การวิจัยเกี่ยวกับการเป็นประเทศในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบโจทย์หรือคำถามต่างๆ ที่ชัดเจน และนำไปสู่การเผยแพร่ให้กับบุคคล องค์กร และสาธารณชนทั่วไป ได้รับรู้และเข้าใจความเป็นไปที่จะเกิดขึ้นสำหรับประเทศนำไปใช้ประโยชน์หรือกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ปัจจุบัน “การวิจัย” ถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ของประเทศ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและความก้าวหน้าของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้สำหรับปรับปรุงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมใน

ด้านต่างๆ ในการเปิดรับกับการเปลี่ยนแปลง และการเข้าสู่การเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาการวิจัยด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเป็นทางการภายในสิ้นปี ๒๕๕๘ เป็นทิศทางและพัฒนาการที่สำคัญของอาเซียน โดยเฉพาะการรวมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ที่มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ มุ่งไปสู่การมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ชาติสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๔ ด้าน คือ

๑) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเป้าหมายเวลาที่ค่อนข้างน้อย ๓-๕ ปี หรือยกเลิกอุปสรรคระหว่างกันเป็นระยะ ทั้งนี้ กำหนดเป้าหมายให้ลดภาษีสินค้าเป็นร้อยละ ๐ และลดหรือเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษี

๒) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น ซอร์ริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration : IAI) เป็นต้น เพื่อลดช่องว่างของการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ทั้งนี้ การที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในสิ้นปี ๒๕๕๘ ส่งผลต่อสถานการณ์ปัจจุบันและก่อให้เกิดแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เป็นทั้งโอกาสที่ให้ประโยชน์และภัยคุกคามที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทย รวมทั้งมีสิ่งท้าทายต่อประเทศไทยในหลายภาคส่วน โดยสรุปได้ ดังนี้

(๑) ผลดีของ AEC

- กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมีประชากรรวมกว่า ๖๐๐ ล้านคน เป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริโภคและเพิ่มอำนาจในการต่อรองในระดับโลก

- การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) หากมีการผลิตมาก ต้นทุนก็จะต่ำลง

- มีแรงดึงดูดการลงทุนจากประเทศที่อยู่นอกกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนสูงขึ้น

- การรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนย่อมดีกว่าประเทศเดียว

(๒) ผลกระทบของ AEC

- ต้องเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนและประชาชนไทยให้ทันและยืดหยุ่นปรับตัวให้รับต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
- ต้องพัฒนาประชาชนไทยให้มีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน และพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน
- ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์เชิงบวกและพหุวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนไทย เพื่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวและลดข้อขัดแย้งในภูมิภาคอาเซียน
- ต้องผลิตแรงงานให้สามารถแข่งขันได้ในอาเซียนอย่างเร่งด่วน เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงาน และรองรับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงาน/บริการ คณะกรรมการวิชาชีพ สภาวิชาชีพ
- ต้องเพิ่มโอกาสในการเป็นศูนย์กลางในภูมิภาค (Hub) โดยอาศัยความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และจุดแข็งอื่นของประเทศไทย

(๓) สิ่งท้าทายของ AEC

- ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ประเทศไทย
- การสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับ AEC ของภาคส่วนต่างๆ และประชาชนไทย
- การเตรียมความพร้อมในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และ AEC ในปี ๒๕๕๘ ในด้านต่างๆ เช่น การประเมินผลกระทบด้านต่างๆ และแนวทางการแก้ไขปัญหา และระบบข้อมูลข่าวสารรวมทั้งองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ ผลงานวิจัยที่เคยมีมาแล้วในอดีต ช่องว่างการวิจัย และประเด็นที่สำคัญของการวิจัยที่เกี่ยวกับงานด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

นับตั้งแต่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตาเมื่อปี ๒๕๔๖ อาเซียนให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๘ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ ณ ประเทศกัมพูชา ได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community : EEC) ในระยะแรกเริ่ม และเพื่อดำเนินการตามมติดังกล่าว รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ได้เห็นชอบให้มีการจัดจ้างบริษัท McKinsey ทำการศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Study) ซึ่งผลการศึกษาได้เสนอแนะให้อาเซียนเร่งรัดการรวมกลุ่มในสาขาอุตสาหกรรม/บริการที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมด้านสินค้าอุปโภค/บริโภคซึ่งมีการค้าระหว่างกันสูงสุด และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีส่วนการส่งออกสูงสุดของอาเซียน ขณะเดียวกันอาเซียนต้องปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ในการประชุมสุดยอดอาเซียนในปี ๒๕๔๖ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบให้มีการรวมตัวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ภายในปี ๒๕๖๓ และให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ ๑๑ สาขาสำคัญ (Priority Sectors) ได้แก่ การท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร ประมง เทคโนโลยีสารสนเทศและ สุขภาพ ต่อมาได้เพิ่มสาขาโลจิสติกส์ เป็นสาขาที่ ๑๒ โดยผู้นำอาเซียนและรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงและพิธีสารที่เกี่ยวข้องแล้ว และในระหว่าง

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๐ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจะเริ่มมีผลบังคับใช้ปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา^๑

จากการทบทวนสำหรับงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับด้านผลกระทบที่เกี่ยวกับการค้าและการลงทุน อาทิ อุตสาหกรรมประเภทใดที่จะถูกกระทบจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น และมีสำนักวิจัยต่างๆ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ทำการวิเคราะห์ในประเด็นดังกล่าวไว้อย่างละเอียด โดยมีสรุปผลการวิจัย คือ อุตสาหกรรมที่ไปได้ดีอยู่แล้ว เช่น เกษตร เกษตรอุตสาหกรรม อาหาร ยานยนต์และชิ้นส่วน ท่องเที่ยว บริการ ซึ่งต่างเป็นจุดแข็งของไทยก่อนการเปิดเสรี จะเป็นภาคส่วนที่ได้เปรียบมากยิ่งขึ้น กรณีการศึกษาในเชิงลึกโดยแยกเป็นรายสาขาลงไปในรายละเอียดเพิ่มเติมพบว่า ข้าว มันสำปะหลัง ยาง น้ำตาล อาหารสัตว์ ไข่ ปลาพ่นากระป๋อง เครื่องใช้ไฟฟ้า (เช่น ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ) อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุ ก่อสร้าง แพชั่น ยานยนต์และชิ้นส่วน โรงแรม ท่องเที่ยว โรงพยาบาล บริการสุขภาพและความงาม เป็นสาขาที่น่าจะได้รับประโยชน์ ส่วนสาขาที่จะได้รับผลกระทบ ได้แก่ ชา กาแฟ มะพร้าว ไม้ตัดดอก มันฝรั่ง พริกไทย กระเทียม หัวหอมใหญ่ น้ำมันปาล์ม ถั่วเหลือง โคนม/โคเนื้อ เหล็ก ไทโรคนาคมน คอมพิวเตอร์ การขนส่งทางอากาศ บริการ โลจิสติกส์ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน รวมไปถึงภาคการเงิน^๒

นอกจากการวิจัยเกี่ยวกับ AEC แล้ว ยังพบการวิจัยที่เกี่ยวกับเสาหลักด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความพร้อมขับเคลื่อนศักยภาพแรงงาน กระทรวงแรงงาน การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ในการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดังนั้น ช่องว่างการวิจัยในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงเป็นเรื่องของบูรณาการความร่วมมือให้กับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนของไทยในการเป็นประเทศผู้นำในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งนอกจาก AEC ควรส่งเสริมการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในประเทศประชาคมอาเซียนโดยครอบคลุมทั้ง ๓ เสาหลัก

๑.๔ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และจุดแข็งจุดอ่อนในประเด็นการพัฒนาและการวิจัยด้านยุทธศาสตร์รายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

การศึกษาบริบทการพัฒนาประเทศที่จะมีผลกับการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะ AEC วช. ได้จัดประชุม ๒ ครั้ง ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายในภายนอก (SWOT Analysis) ร่วมกับฐานข้อมูลการวิจัยที่ผ่านมาเพื่อวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของประเทศไทย รวมทั้งโอกาสและภาวะคุกคามจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องจากการเป็นประเทศใน AEC สำหรับนำไปพิจารณากำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของการวิจัยด้านการเป็นประเทศใน AEC โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) จุดแข็ง (Strengths)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ ของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ ให้ความสำคัญกับการสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมให้มีการสร้างสรรองค์ความรู้เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบกับ ณ ปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยงานวิจัยที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้น อาทิ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหาร กองทัพบก (สวพ.ทบ.) สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทางทหารกองทัพเรือ (สวพ.ทร.) ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ (ศวอ.ทอ.) ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทหาร กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม

^๑ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ URL:http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7063:aec&catid=304:aecasean

^๒ กอบศักดิ์ ภูตระกูล "อนาคตเศรษฐกิจไทย" <http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/kobsak/-AEC-๒๐๑๕.html>

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มูลนิธิส่งเสริมการวิจัยในมหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรมไทย และหน่วยงานที่เป็นสถาบันการศึกษาอีกจำนวนมากด้วย

ด้านวัฒนธรรม ประเทศไทยมีภูมิปัญญาโดยเป็นองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิตของคนไทยและเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่มาได้อย่างมั่นคงจนถึงปัจจุบัน จึงนับได้ว่าเป็นความมั่งคั่งทางวัฒนธรรมของคนไทย ที่ควรถูกนำมาขึ้นเพื่อถ่ายทอดสู่ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนด้วยกัน

ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ประเทศไทยตั้งอยู่ศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุดในภูมิภาค รวมทั้งลักษณะของที่ตั้งทำให้ไทยมีความเสี่ยงภัยธรรมชาติค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับเพื่อนบ้านหลายประเทศ

ระดับการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยมีการพัฒนาประเทศในระดับที่สูงกว่าประเทศส่วนใหญ่ในอาเซียน โดยประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีจำนวนแรงงานมีฝีมือและบุคลากรระดับสูงมากพอสมควร รวมทั้งมีระบบสาธารณสุขที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนมีโครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับการพัฒนาค่อนข้างมากโดยเฉพาะถนน ขณะที่ด้านโครงสร้างเชิงสถาบัน กฎหมายและระเบียบ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีการพัฒนามากพอสมควร และเงินบาทได้รับการยอมรับจากประเทศเพื่อนบ้านทำให้การค้าขายแดนสามารถซื้อขายเป็นเงินบาทได้

ขนาดเศรษฐกิจและตลาดของประเทศ ประเทศไทยมีเศรษฐกิจไทยใหญ่เป็นอันดับสองรองจากอินโดนีเซีย มีประชากรจำนวนมาก ใกล้เคียงกับจำนวนประชากรของประเทศเมียนมาร์ และเวียดนาม แต่คนไทยมีระดับรายได้และมีกำลังซื้อสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ไทยมีพื้นที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาและรองรับการลงทุนในภาคการผลิต แตกต่างจากสิงคโปร์ที่มีพื้นที่จำกัด

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับอาเซียน ประเทศไทยมีการส่งออกและนำเข้ากับอาเซียนเป็นมูลค่า ๗.๕ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ๒๕๕๓ หรือร้อยละ ๑๕ ของมูลค่าการค้าภายในอาเซียนทั้งหมด นับเป็นอันดับ ๓ รองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย นอกจากนี้ไทยยังเกินดุลการค้าต่ออาเซียน ๑.๓๖ หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ เป็นอันดับ ๒ รองจากสิงคโปร์ และเป็นเพียง ๑ ใน ๓ ประเทศที่มีดุลการค้าเกินดุลต่ออาเซียน ซึ่งสะท้อนว่าไทยน่าจะรับประโยชน์จาก AEC โดยเฉพาะในด้านการขยายการส่งออกไปยังอาเซียน

ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศสูงมาก ระดับการเปิดประเทศ (Degree of Openness) ของไทยสูงถึงร้อยละ ๑๒๙ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในปี ๒๕๔๘ การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศมาโดยตลอด ไทยจึงมีความพร้อมและประสบการณ์ในด้านการค้าและดึงดูดนักลงทุนต่างประเทศมากกว่าชาติเพื่อนบ้านหลายประเทศ ดังนั้น การเข้า AEC จะทำให้ประเทศไทยมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการค้าและการลงทุนจากประเทศนอกกลุ่ม AEC มากกว่าประเทศสมาชิก AEC ส่วนใหญ่

๒) จุดอ่อน (Weaknesses)

จากรายงาน The Global Competitiveness Report 2011-2012 โดย World Economic Forum (WEF) ที่สำรวจอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ๑๔๒ ประเทศ พบว่า อันดับความสามารถทางการแข่งขันของไทยปรับลดลง โดยด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพและการศึกษาพื้นฐานของประชาชน (ได้ลำดับที่ ๘๓) และจากรายงานดัชนีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (EF English Proficiency Index) ปี ๒๐๑๑ ของสถาบันสอนภาษา Education First (EF) ซึ่งเป็นสถาบันสอนภาษาชั้นนำของโลก ดัชนีดังกล่าวจัดทำมาจากการรวบรวมข้อมูลของประชากรในวัยทำงานกว่า ๒ ล้านคน ใน ๔๔ ประเทศ ที่ภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นภาษาแม่ทั่วโลก พบว่าความสามารถด้านภาษาอังกฤษของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำ เมื่อ

เปรียบเทียบเฉพาะประเทศในทวีปเอเชียที่ทำการวิจัยมี ๑๓ ประเทศ ปรากฏว่าประเทศที่มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษสูงสุด ได้แก่ มาเลเซีย รองลงมา คือ ฮองกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ซาอุดีอาระเบีย จีน อินเดีย รัสเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม ไทย คาซัคสถาน ตามลำดับ ซึ่งน่าตกใจมาก เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ ความสำคัญของภาษาอังกฤษในระดับที่สูงมาก เด็กๆ จะเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงมหาวิทยาลัย ก็มากกว่า ๑๐ ปี แต่ภาษาอังกฤษของเด็กไทยยังอยู่ในอันดับต่ำกว่าเวียดนาม

ความสามารถด้านการพัฒนาประสิทธิภาพ ปรากฏว่าลำดับของไทยจะอยู่ที่ ๔๓ โดย ปัจจัยที่ทำให้ไทยอยู่ในลำดับที่ค่อนข้างต่ำ คือ ความพร้อมด้านเทคโนโลยี (ได้ลำดับที่ ๘๔) และการศึกษาใน ระดับสูง (ได้ลำดับที่ ๖๒) และส่วนปัจจัยอื่นๆ จัดอยู่กลางในลำดับ ๔๐-๕๐ ทำให้เห็นว่าปัญหาใหญ่ของไทย คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันทั้งใน ระดับประเทศ อุตสาหกรรม และองค์กร ทั้งนี้ จากรายงานของ International Institute for Management Development 2003 สรุปว่าความสามารถในการแข่งขันนอกจากมาจากปัจจัยการผลิต ๔ ประการ ประกอบด้วย ที่ดิน ทน ทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานแล้ว การศึกษา นวัตกรรมทางเทคโนโลยี และการ เพิ่มองค์ความรู้พิเศษ นับเป็นปัจจัยสำคัญ รวมทั้งความรู้ด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ (งบลงทุนด้าน วิจัยและพัฒนาของไทยเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒๔ ของ GDP ซึ่งต่ำกว่ามาเลเซียและสิงคโปร์มาก)

การขาดความเข้าใจและความตระหนัก จากผลการสำรวจของหลายสถาบัน พบว่า สังคมไทยยังขาดความตื่นตัวเกี่ยวกับการเป็น AEC ประชาชนและผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดความ ตระหนักถึงความสำคัญ ผลกระทบ และความจำเป็นในการเตรียมความพร้อม ยกเว้นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ หรือหน่วยงานที่ทำธุรกิจกับต่างประเทศอยู่แล้ว โดยการขาดความเข้าใจและความตระหนักดังกล่าวอาจสร้าง ปัญหาให้กับผู้ประกอบการไทย ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จาก AEC ทำให้เสียโอกาสหรือ พลาดโอกาสที่กำลังจะเปิดออก และทำให้ขาดการเตรียมความพร้อมและไม่สามารถปรับตัวเพื่อรองรับ ผลกระทบจาก AEC ได้ทันเวลา

การไม่รู้จักเพื่อนบ้านและประเทศในอาเซียน นอกจากคนไทยจะไม่เก่งในการใช้ ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลแล้ว คนไทยยังมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเพื่อนบ้านและประเทศใน อาเซียนน้อยมาก ระบบการศึกษาของไทยขาดทางเลือกในการเรียนรู้ด้านภาษา วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ไม่เอื้อต่อการติดต่อค้าขาย ลงทุน หรือท่องเที่ยวกับ ประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งมีความไม่สะดวกบางด้านในการดำเนินธุรกิจ แม้ว่าจากการจัดอันดับ Doing Business ของธนาคารโลก ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๗ จาก ๑๘๓ ประเทศ (สิงคโปร์อยู่อันดับ ๑ และ มาเลเซียอันดับ ๑๘) แต่หากพิจารณาดัชนีบางด้านพบว่ายังเป็นอุปสรรคในการทำธุรกิจ ได้แก่ “การเริ่มต้น ธุรกิจ” ธุรกิจที่เข้ามาลงทุนหรือทำธุรกิจในไทย ต้องติดต่อกับหน่วยงานราชการจำนวนมาก มีหลายขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนใช้เวลามาก “การขอสินเชื่อ” ผู้ประกอบการมีข้อจำกัดในการเข้าถึงสินเชื่อ โดยเฉพาะ รายย่อย และต้นทุนทางการเงินของไทยยังค่อนข้างสูง เพราะธุรกิจสถาบันการเงินของไทยยังมีลักษณะผูกขาด ในระดับหนึ่ง ต้นทุนการทำธุรกิจที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยที่สูงขึ้น

ขณะที่นักลงทุนทั่วโลกกำลังมองหาแหล่งลงทุนใหม่ที่มีต้นทุนแรงงานต่ำกว่าจีน ทำให้การ ลงทุนในโลกมีแนวโน้มไหลเข้าไปยังเศรษฐกิจเกิดใหม่มากขึ้น เช่น อินโดนีเซีย เมียนมาร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีสัดส่วนต้นทุนด้านพลังงานและด้านการขนส่งและโลจิสติกส์สูง ดังนั้นในภาวะที่ราคาน้ำมัน โลกมีแนวโน้มสูงขึ้น ไทยจึงมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียความน่าสนใจในการเข้ามาลงทุนมากขึ้น

ปัญหาทางการเมืองและการบริหาร ประเทศไทยมีปัญหาทางการเมืองและการบริหาร เช่น ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง การปฏิวัติและการชุมนุมประท้วง ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งทำให้ภาคธุรกิจมีต้นทุนแฝงสูงมาก ตลอดจนปัญหาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของ หน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น ส่งผลให้การพัฒนาของเศรษฐกิจไทยเป็นไปอย่างเชื่องช้าและต้องหยุดชะงักเป็นระยะๆ

๓) โอกาส (Opportunities)

ประชาคมอาเซียนเป็นตลาดผู้บริโภคสินค้าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประเทศไทย และเป็นโครงข่ายฐานการผลิตทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการขยายการลงทุน AEC นับเป็นการบูรณาการทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญกับไทยมาก เนื่องจากเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุด สมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกับไทย มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกัน การรวมกลุ่มเป็น AEC ทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออก และบริการ ซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ การเป็น AEC จะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและเสริมสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆ มากขึ้น รวมทั้งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทย เนื่องจากมีการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อเป็น AEC จะก่อให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีโทษภาษี เพราะประเทศสมาชิกจะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลด/ขจัดอุปสรรคต่างๆ เหล่านี้ รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน อีกทั้งยังจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมกับสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

จากรายงาน The Global Competitiveness Report 2011-2012 ดังกล่าว ประเทศไทยมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ (ได้ลำดับที่ ๒๘) ยังนับว่าอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน จากการรายงานของกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับผู้ประกอบการส่งออกได้คาดการณ์ว่าการส่งออกในไตรมาสที่ ๓/๒๕๕๕ (กรกฎาคม-กันยายน) จะดีขึ้นร้อยละ ๔๑.๙ ไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๗.๒ และลดลงร้อยละ ๒๐.๙ ทำให้ดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจส่งออก มีค่าเท่ากับ ๖๐.๕ แสดงว่าการส่งออกมีทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้นการร่วมมือกันในประชาคมอาเซียนจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับประเทศได้ขยายการส่งออกสินค้า

๔) ภาวะคุกคาม (Threats)

แนวโน้มรูปแบบการลงทุนในไทยจากต่างประเทศให้ความสนใจในธุรกิจบริการมากกว่าการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ทำให้ในระยะยาวอุตสาหกรรมที่พึ่งพาเงินทุนต่างชาติจะได้รับผลกระทบต่อการขยายตัวได้ โดยกลุ่มธุรกิจบริการที่มีแนวโน้มดีและเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีประเทศต่างๆ ให้ความสนใจลงทุนซึ่งมีอัตราเติบโตค่อนข้างสูงและมีการเคลื่อนย้ายฐานการบริการจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มาয়ังภูมิภาคเอเชียมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติมากกว่าภูมิภาคอื่น โดยธุรกิจบริการที่ชาวต่างประเทศสนใจลงทุน คือ บริการด้านการค้นคว้าและวิจัย บริการให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ บริการด้านการขนส่งและกระจายสินค้าแบบครบวงจร และบริการด้านการซ่อมบำรุง นอกจากนี้ รูปแบบการลงทุนในธุรกิจบริการสาขาการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์ประกอบประเภทเงินทุนระหว่างการลงทุนในตลาดหุ้นหรือตลาดเงิน (Portfolio Investment) การลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment : FDI) และการกู้ยืม การเพิ่มบทบาทในทางเศรษฐกิจและการส่งออกเงินทุนของประเทศเกิดใหม่เอเชียตะวันออก (Emerging East Asia) ซึ่งประกอบไปด้วย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย จีน เวียดนาม รวมถึงการเคลื่อนย้ายเงินทุนไปลงทุนในภาคบริการของประเทศพัฒนาแล้ว โดยแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของระบบการเงินเป็นสถานการณ์ที่เอื้อประโยชน์แก่นักลงทุน ซึ่งจะดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติให้หันมาเห็นความสำคัญและเร่งกระจายเม็ดเงินลงทุนไปยังสาขาการเงินมากขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากภาคการเงินมีความเป็นเสรีมากขึ้นและธรรมชาติของการลงทุนเพื่อเก็งกำไรในภาคการเงินที่เห็นผลเร็วกว่าภาคอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน ดังนั้น หากเปรียบเทียบระหว่างสัดส่วนการลงทุนใน ๓ องค์ประกอบหลัก

คือ การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) การลงทุนในตราสารหนี้ (Foreign Borrowing) และการลงทุนในตลาดหุ้นหรือตลาดเงิน (Portfolio Investment) แนวโน้มการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่แท้จริง (Real Sector) จะเติบโตในอัตราที่คงที่หรือช้าลงจะมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในอนาคต จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกหลักของประเทศไทย อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล็ก ฯลฯ ที่ล้นแล้วแต่ต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น หากกระแสของการลงทุนเปลี่ยนแปลงไปดังที่ได้กล่าวในข้างต้นและหากภาคอุตสาหกรรมการผลิตของไทยยังคงต้องพึ่งพาเงินลงทุนจากต่างประเทศเช่นเดิม ไทยก็จะพบอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอย่างแน่นอน

การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของการวิจัยของการเป็นประเทศในประชาคมอาเซียน

จุดแข็ง/จุดอ่อน โอกาส/ภาวะคุกคาม	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โอกาส (Opportunities)	<p>(SO)</p> <p>ประเทศไทยมีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิม มีความได้เปรียบเรื่องที่ตั้งภูมิศาสตร์ ฯลฯ ที่สามารถนำมาเป็นฐานการพัฒนา โดยผ่านการบูรณาการยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการสร้างความเข้าใจภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเป็นประเทศใน AEC</p>	<p>(WO)</p> <p>ความสามารถของประเทศและการพัฒนาประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสร้างองค์ความรู้ของไทยมีจำกัด ดังนั้น จำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ทุนมนุษย์ และการรู้จักเข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC</p>
ภาวะคุกคาม (Threats)	<p>(ST)</p> <p>แนวโน้มรูปแบบการลงทุนของต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศได้รับผลกระทบ ขณะที่ภาคบริการซึ่งมีแนวโน้มดี หากสามารถนำจุดแข็งมาพัฒนาศักยภาพ โดยมีแนวคิด รูปแบบ และวิธีการความร่วมมือกับต่างประเทศที่เหมาะสม</p>	<p>(WT)</p> <p>ความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง การขาดความเข้าใจและความสำคัญของ AEC การไม่รู้จักประเทศเพื่อนบ้าน การมีปัญหากลุ่มเมืองและการบริหาร ขณะที่แนวโน้มรูปแบบการลงทุนในไทยของต่างประเทศเปลี่ยนจากภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคบริการ ทำให้อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศได้รับผลกระทบ</p>

๑.๕ นโยบายและยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นที่มาของยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เป็นที่ต้องการของประเทศ

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ มุ่งเน้นให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่างๆ และใช้เป็นกรอบทิศทางในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค รวมทั้งความต้องการของพื้นที่ นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีจุดเน้นที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงและภาวะความเสี่ยงในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะที่งบประมาณการวิจัยจะกระจายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งในภูมิภาค และมีกลไกกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิจัยในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง และการพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกัน ซึ่งการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ ๘ จะมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ คือ “ประเทศไทยมีและใช้งานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน”

พันธกิจการวิจัยของชาติ คือ “พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้น และสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า สามารถประยุกต์และพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมและแพร่หลาย รวมทั้งให้เกิดการเรียนรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม”

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ ๘ ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์ซึ่งเป็นที่มาของยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมอาเซียน คือ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ป่าไม้และประมง รวมทั้งการพัฒนาและจัดการองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้ง สัมพันธภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน และสร้างสรรค์องค์ความรู้เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยดำเนินการบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ซึ่งมีกลยุทธ์การวิจัย ๘ กลยุทธ์ คาดว่าจะใช้งบประมาณเพื่อการวิจัย รวม ๑๕๒,๓๔๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๕) และในระดับภูมิภาคอาจมุ่งเน้นในประเด็นการวิจัยยุทธศาสตร์การวิจัย และแผนงานวิจัยที่มีความจำเป็นต้องการผลงานวิจัยในพื้นที่ด้วย

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ความสำคัญกับการบูรณาการด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประเทศ โดยเฉพาะนโยบายของรัฐบาล (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี) ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๗ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นหลัก เพื่อการนำไปใช้ให้เกิดผลทั้งการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งคำนึงถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการผลงานวิจัยและความรู้เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาประเทศโดยเร็วเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๒. วิสัยทัศน์การวิจัย

การวิจัยเพื่อนำประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นประเทศผู้นำในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างยั่งยืน

๓. พันธกิจการวิจัย

๓.๑ ส่งเสริมการวิจัยด้านการสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน

๓.๒ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม

๓.๓ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

๓.๔ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๓.๕ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบ

๓.๖ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน

๓.๗ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการเสริมสร้างความมั่นคง

๓.๘ ส่งเสริมงานวิจัยด้านการเพิ่มศักยภาพของเมือง

๔. ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การวิจัยด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ การวิจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔ การวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๕ การวิจัยด้านการพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๖ การวิจัยด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๗ การวิจัยด้านการสร้างความมั่นคง

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๘ การวิจัยด้านการเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

๕. เป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การวิจัยด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ใช้ดำเนินการส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ การอำนวยความสะดวก การตลาด การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน การพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคม มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดีมั่นคงปลอดภัย

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ การวิจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยใช้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงและมีขีดความสามารถในการรองรับและมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกทั้งการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔ การวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยใช้ดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีมาตรฐานการศึกษา ทักษะฝีมือแรงงาน และภาษา ให้ทัดเทียมกับกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๕ การวิจัยด้านการพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยใช้ดำเนินการพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๖ การวิจัยด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยใช้ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน ให้กับประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าใจและตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๗ การวิจัยด้านการสร้างความมั่นคง

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยที่ใช้ดำเนินการสร้างความร่วมมือ สร้างพันธมิตร การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบก ทางทะเล รวมถึงการสร้างปัจจัยสนับสนุนต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๘ การวิจัยด้านการเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

เป้าประสงค์ : สร้างงานวิจัยใช้ดำเนินการเพิ่มศักยภาพของเมืองให้เกิดการเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน โดยมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุนและการค้าชายแดน

๖. ผลผลิตและผลลัพธ์ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

๖.๑ ผลผลิต

๑) เจริญปริมาณ คือ รายงานการวิจัยด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคธุรกิจ

๒) เจริญคุณภาพ คือ สามารถใช้ผลการศึกษาวิจัยการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคธุรกิจ

๖.๒ ผลลัพธ์

มีองค์ความรู้ด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคธุรกิจเพิ่มมากขึ้น

๖.๓ ตัวชี้วัด

ภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคธุรกิจ นำผลการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้กับส่วนตัวและส่วนรวม

๖.๔ เป้าหมาย

ภาคองค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคราชการ ภาคการศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคธุรกิจ มีชีวิตที่ดี จากการใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาของการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๗. หน่วยงานหลักและเครือข่ายที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ หน่วยงานหลัก

- ๑) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ
- ๒) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
- ๓) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
- ๔) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- ๕) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ๖) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๗) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

๗.๒ หน่วยงานเครือข่ายที่สำคัญ

มหาวิทยาลัยรัฐ เอกชน และ ทั่วประเทศ

๘. แผนงานวิจัยและกรอบเวลา

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การวิจัยด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุนในประชาคมอาเซียน ช่วง ๑ ปีแรก

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยเพื่อส่งเสริมการลงทุนของประเทศในต่างประเทศ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลการลงทุนของประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่นักลงทุนชาวไทย

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดสิทธิประโยชน์/มาตรการการเงินการคลังที่เหมาะสม เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการไทยออกไปลงทุนต่างประเทศ เช่น จัดตั้งกองทุนเพื่อให้เอกชนกู้ยืมหรือค้าประกันการลงทุน

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจกับประเทศสมาชิกอาเซียน

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขยายการลงทุนไปประเทศอาเซียนซึ่งมีความพร้อมทางด้านแรงงานและวัตถุดิบ อาทิ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ธุรกิจโรงแรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและสปา

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า และสำนักงานผู้แทนการค้าในอาเซียน

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำ Contract Farming เพื่อลดต้นทุนการผลิต

แผนงานวิจัย ๗ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งองค์การส่งเสริมการค้าและการลงทุนในต่างประเทศของไทย

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาหาแนวทางการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการลงทุน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการชำระเงินเพื่อให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกันและเชื่อมโยงตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Linkage) เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมโยงการลงทุนระดับภูมิภาค

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มธุรกิจตลาดทุนไทยและสถาบันการเงิน พัฒนากลไกรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจ เช่น เครื่องมือบริหารความเสี่ยง ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามข้อมูลและระบบเตือนภัยด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย และจัดทำมาตรการรองรับความผันผวน

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของไทย เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวในอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการอำนวยความสะดวกให้คนต่างชาติในการเข้ามาใช้บริการในธุรกิจบริการที่มีศักยภาพของไทย (MICE บริการการสุขภาพ ธุรกิจภาพยนตร์ การศึกษานานาชาติ) เช่น การออกวีซ่า

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งตลาดคาร์บอนของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Carbon Market)

กลยุทธ์ที่ ๔ การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ด้านพันธุ์ข้าว สับปะรด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ยางผลิตรถยนต์ ยางผลิตรถจักรยานยนต์ และสิ่งทอ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยการพัฒนา/ปรับปรุงพันธุ์พืช (ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา) และพันธุ์สัตว์ (โค สุกร) การพัฒนาชลประทานเพื่อการเกษตร

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวพืชผลเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและลดต้นทุนการผลิต เช่น การบริหารจัดการคลังสินค้า ไชโล และห้องเย็นและการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการวิจัยร่วมกัน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนและเคลื่อนย้ายนักวิจัยทั้งของภาครัฐและเอกชน

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรบ่มเพาะธุรกิจเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศอาเซียนสามารถพึ่งพาตนเองในด้านเทคโนโลยีได้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๕ การวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและบริการ

แผนงานวิจัย ๑ การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการจัดตั้งองค์การส่งเสริมการค้าและการลงทุนในต่างประเทศของไทย

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการใช้ประโยชน์จากห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์สินค้าเกษตรและอาหารที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งขยายการจัดทำ MRA ด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านการตรวจสอบ และสร้างความเชื่อมั่นในการเข้าสู่ตลาดอาเซียนของสินค้า เช่น สาขายานยนต์และชิ้นส่วน อาหารแช่แข็ง และเนื้อสัตว์แปรรูป เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์การอนุญาตจัดตั้งธนาคารพาณิชย์อาเซียน (Qualified ASEAN Bank - QAB)

แผนงานวิจัย ๕ การพัฒนามาตรฐาน ICT ที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Transaction Standards) เพื่อรองรับการเปิดเสรี

กลยุทธ์ที่ ๖ การวิจัยด้านการตลาด

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นสินค้าที่รู้จักมากขึ้นและสร้างค่านิยมของสินค้าไทยในตลาดอาเซียน เช่น ผลไม้ไทย อาหารไทย อาหารฮาลาล สินค้า OTOP เครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม ช่วงปีที่ ๑-๒

กลยุทธ์ที่ ๑ การคุ้มครองและระบบสวัสดิการทางสังคม

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพและกระจายการให้บริการให้ทั่วถึง

แผนงานวิจัย ๒ ส่งเสริมการคุ้มครองทางสังคม อาทิ การจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังเตือนภัยทางสังคม

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานร่วมกันในการควบคุมและกำกับดูแลการผลิต การเก็บรักษา การขนส่งอาหาร ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพตลอดทั้งกระบวนการ และมีหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภคที่เป็นเครือข่ายกัน

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศ

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการคุ้มครองสิทธิ ปกป้องผลประโยชน์ และส่งเสริมโอกาสความเท่าเทียมของเด็ก สตรี และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนข้อริเริ่มตามกรอบความร่วมมืออาเซียน ในการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันและยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวอาเซียนด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักเกณฑ์/มาตรฐานเพื่อจัดการกับปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในเรื่องสุขอนามัย สุขภาพ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการและความร่วมมือเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดการทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และการจัดการปัญหามลพิษข้ามชาติ อาทิ มลพิษหมอกควันข้ามแดน มลพิษจากของเสียที่มีพิษข้ามแดน

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรายสาขาให้ทันสมัยและมีมาตรฐาน

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในตลาดภาคบังคับและคาร์บอนออฟเซตในตลาดภาคสมัครใจ

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของ ASEAN เช่น ระบบการรักษาพยาบาล การเบิกจ่าย และการส่งต่อ เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ อาทิ การพัฒนาระบบ “e-Health” การวางระบบ “One Stop Service” ในการคัดกรองและควบคุมโรค และจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคระหว่างประเทศ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการความร่วมมือในการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการลดก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัว

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ การวิจัยด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ช่วงปีที่ ๑-๒

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านคมนาคมขนส่ง

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยด้านพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยด้านพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งภายในประเทศ เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการขนส่งสินค้าเกษตรจากแหล่งผลิตถึงจุดจำหน่าย เช่น การพัฒนาระบบรถไฟทางคู่ จำนวน 6 เส้นทาง เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งสินค้าและเดินทาง

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเส้นทางการขนส่งและท่าเรือที่มีความเหมาะสมในการขนส่งสินค้าสู่ตลาดที่มีศักยภาพ เช่น ท่าเรือกรุงเทพ ท่าเรือแหลมฉบัง และท่าเรือระนอง (เชื่อมโยงทวาย)

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านพลังงาน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานในภูมิภาค เพื่อเป็นศูนย์กลางพลังงานในอาเซียน เช่น การเชื่อมโยงท่อก๊าซธรรมชาติอาเซียน การเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน และความตกลงอาเซียนว่าด้วยความมั่นคงทางปิโตรเลียม

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือเพื่อแสวงหาแหล่งพลังงานในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานในประเทศ เช่น การเชื่อมโยงท่อก๊าซธรรมชาติ (แหล่งก๊าซนาทูนาตะวันออกในอินโดนีเซีย มาเลเซีย กัมพูชา และพม่า) การซื้อขายไฟฟ้าพลังน้ำ (ลาว) เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการผลิตพลังงานทางเลือกในอาเซียน เช่น พลังงานชีวภาพ (อาเซียนเป็นแหล่งปลูกพืชพลังงานที่สำคัญคือ อ้อย และมันสำปะหลัง) และพลังงานแสงอาทิตย์ (อยู่ในเขตศูนย์สูตร)

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการให้บริการให้ครอบคลุมทั่วทุกชุมชน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา ICT เพื่อสนับสนุนการเข้าถึง ICT ของผู้พิการและผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งรัดดำเนินการตามแผนแม่บท ASEAN ICT Master Plan 2015

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔ การวิจัยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ช่วงปีที่ ๑-๒

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านการศึกษา

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับเวลาเปิด-ปิดภาคเรียนระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อการโอนหน่วยกิกระหว่างกันของนักศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องอาเซียนให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งความรู้เกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์ ภาษา และวัฒนธรรม

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานอาเซียนควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพให้มีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อรองรับการถ่ายโอนหน่วยการเรียนระหว่างสมาชิกอาเซียน

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดทักษะในการอ่าน เขียน และสื่อสารได้ดี

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีทักษะ ความรู้วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการกับภาคการผลิตและบริการ

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา/สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ICT เพื่อเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านแรงงานและผู้ประกอบการ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำแผนผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อพิจารณาความต้องการ ทั้งในภาพรวมและรายสาขา

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำหลักเกณฑ์และมาตรฐานแรงงานฝีมือในสาขาที่มีแนวโน้มจะเปิดเสรี

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งพัฒนาทักษะและยกระดับฝีมือแรงงานในระดับต่างๆ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งจัดทำมาตรฐานฝีมือแรงงานและคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งกำหนดอัตราค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับมาตรฐานฝีมือแรงงานและคุณวุฒิวิชาชีพ

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ SMEs ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดทำบัญชี ภาษาอังกฤษ/ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ICT และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านขนส่งและโลจิสติกส์ เช่น การฝึกอบรมพนักงานขับรถภายใต้ข้อตกลง GMS-CBTA พัฒนาบุคลากรด้านการขนส่งทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ

แผนงานวิจัย ๗ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพิจารณากำหนดโควตาการนำเข้าจำนวนแรงงานข้ามชาติไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือเท่าที่จำเป็น เพื่อรองรับเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี

แผนงานวิจัย ๘ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งปรับปรุงการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ ทั้งการจัดระเบียบข้ามชาติไร้ฝีมือ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในการบริหารจัดการแรงงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

แผนงานวิจัย ๙ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับปรุงการดำเนินกิจการโดยนำเข้าเครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงานไร้ฝีมือ

แผนงานวิจัย ๑๐ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงงานทักษะสูง เช่น ขนส่งทางอากาศ/พาณิชย์นาวี รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการไทยให้ขยายธุรกิจ/บริการไปตลาดอาเซียน

แผนงานวิจัย ๑๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการประกอบธุรกิจข้ามพรมแดนและธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น การส่งเสริม SMEs การเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ การสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเงินให้แก่ผู้ลงทุนรายย่อย

แผนงานวิจัย ๑๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเผยแพร่ความรู้เรื่องภาษีศุลกากร กฎถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรฐานสินค้านำเข้าของประเทศสมาชิกอาเซียน

แผนงานวิจัย ๑๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพสำหรับสตรี เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการลงทุน การฝึกอบรม และการตลาด รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจระดับชุมชน อาทิ จัดตั้งสมาคม SMEs สตรีไทย จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจสตรี

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านเจ้าหน้าที่รัฐ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในช่วงเย็น/วันหยุด รวมทั้งภาษาเพื่อนบ้านที่สำคัญให้เป็นภาษาที่สาม กำหนดตำแหน่งนักวิเทศสัมพันธ์ในจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการทำงานด้านอาเซียนระหว่างหน่วยงานรัฐ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ มีความเป็นมืออาชีพเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานกับภาคเอกชนและประเทศสมาชิกอาเซียน (เช่น พลเรือน ทหาร ตำรวจ)

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๕ การวิจัยด้านการพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ ช่วงปีที่ ๒-๓

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านการพัฒนาปรับปรุงและดำเนินการตามพันธกรณี

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานและการตรวจสอบสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับพันธกิจอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนภาคการเกษตร เช่น พ.ร.บ. จัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการตามกรอบความตกลงทั้ง ๓ กรอบว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน/ข้ามแดน/การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการผลักดันร่างกฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (CBTA)

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งจัดทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศกัมพูชา และเร่งรัดการบังคับใช้อนุสัญญากับประเทศฟิลิปปินส์และบรูไน

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำกฎหมายรองรับการออกไปรับรองคุณสมบัติวิชาชีพท่องเที่ยว เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือด้านท่องเที่ยว

แผนงานวิจัย ๗ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองเด็ก เยาวชน คนพิการ และสตรี อาทิ ร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพิ่มเติมมาตรการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวกและสวัสดิการจากภาครัฐ และให้มีศูนย์บริการคนพิการ

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านการอำนวยความสะดวกเพื่อการค้าการลงทุน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและโลจิสติกส์ ปรับปรุงมาตราที่เป็นการเลือกปฏิบัติระหว่างคนไทยกับคนต่างชาติ อาทิ การถือหุ้นของคนต่างชาติมากกว่าร้อยละ ๔๙ ได้แก่ พ.ร.บ. การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ร.บ. การส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. ๒๕๒๑ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘)/พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ. การเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑/ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโลกและกระบวนการระงับข้อพิพาททางการค้า (อนุญาโตตุลาการ) ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเสนอกฎหมายรับรองเรื่องการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านการปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุง พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันรัฐวิสาหกิจมีการดำเนินธุรกิจแข่งขันกับเอกชนมากขึ้น แต่รัฐวิสาหกิจได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุง พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกำหนดประเภทธุรกิจที่ให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนให้ชัดเจน และปรับปรุงนิยาม “คนต่างด้าว”

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา พ.ร.บ. มาตรการชั่งตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้มีบทบาทเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองสินค้าหีบห่อ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่มีความชัดเจนในการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาการประกอบกิจการอย่างมีนัยสำคัญ (Substantive Business Operation : SBO) ของภาคีนอกอาเซียน ในการใช้ประโยชน์จากความตกลงด้านการลงทุน (AFAS)

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางของกฎหมายด้านอาหารปลอดภัย (Product Safety) เพื่อใช้เป็นมาตรการป้องกันและมาตรการควบคุมการจำหน่ายสินค้าอันตราย (สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานสินค้า)

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการกำหนดมาตรการครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม และยกระดับความร่วมมือในการบังคับใช้ (ป้องกันการค้ายาเสพติดข้ามชาติ)

แผนงานวิจัย ๗ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการออกมาตรการครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม และยกระดับความร่วมมือในการบังคับใช้ (ป้องกันการค้ายาเสพติดข้ามชาติ)

แผนงานวิจัย ๘ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการออกมาตรการทางกฎหมายและพัฒนากลไกการดำเนินงานเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาดั้งเดิมและมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (สนับสนุนการจดทะเบียนสิทธิบัตร และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา)

แผนงานวิจัย ๙ การศึกษาทบทวนและปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ลดความยุ่งยากและซ้ำซ้อนของขั้นตอนศุลกากร เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่อุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ (เหล็กต้นน้ำ อัญมณีและเครื่องประดับ สิ่งทอ เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ แม่พิมพ์) (อำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีการค้าสินค้า)

แผนงานวิจัย ๑๐ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

แผนงานวิจัย ๑๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการลดขั้นตอนการยื่นขอใบอนุญาตทำงาน โดยยกเลิกการรายงานตัวของผู้ถือใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ต้องรายงานตัวทุก ๙๐ วันต่อกระทรวงแรงงาน

แผนงานวิจัย ๑๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาทั่วโลกและกระบวนการออกกฎหมาย และเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

แผนงานวิจัย ๑๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับ พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้ครอบคลุมการลงทุนของผู้ประกอบการไทยในต่างประเทศ

แผนงานวิจัย ๑๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงแนวปฏิบัติกระทรวงพาณิชย์ให้สามารถประชุมกรรมการโดยใช้ VDO หรือ Teleconference ได้ และการส่งเอกสารถึงผู้ถือหุ้น การลงประกาศ และการยื่นแจ้งการจ่ายเงินปันผลทางอิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๖ การวิจัยด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน ช่วงปีที่ ๒-๓

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านประชาชนทั่วไป

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความรู้เรื่องอาเซียนให้กับเด็กและเยาวชนผ่านทางกิจกรรมต่างๆ อาทิ โครงการอาเซียนสัญจรและค่ายเยาวชนอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อทุกประเภท อาทิ จัดตั้งโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ และเว็บไซต์ภาคภาษาอังกฤษ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการฝึกอบรม สัมมนา การประชุม และโครงการแลกเปลี่ยนผู้สื่อข่าว ผู้ผลิตรายการข่าวอาเซียน และสื่อมวลชน

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ จัดสัปดาห์อาเซียน

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาด้านอาเซียนที่มีหลายภาษา (Call Center)

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านผู้ประกอบการ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านภาครัฐ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสร้างความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย ข้อมูลข่าวสาร ทั้งของไทยและอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเข้าใจและยอมรับในระบอบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองของประเทศในประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๗ การวิจัยด้านการสร้างความมั่นคง ช่วงปีที่ ๓-๔

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน อาทิ งานนิติวิทยาศาสตร์ การปราบปรามยาเสพติด การค้ามนุษย์ การปราบปรามการฟอกเงิน และโรคอุบัติใหม่

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมการเมืองและความมั่นคง อาทิ ความร่วมมือจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน ความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความร่วมมืออาหาร-พลเรือน และการฝึกซ้อมการบริหารจัดการภัยพิบัติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้มีหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนตามสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบเฝ้าตรวจชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน เพื่อให้การบริการจัดการพื้นที่ชายแดนด้านการป้องกันทางทหารและความมั่นคงอาเซียน มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านธรรมาภิบาล

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนของไทยและอาเซียนให้ทัดเทียมสากล

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านคอร์รัปชัน

กลยุทธ์ที่ ๔ การวิจัยด้านการสนับสนุน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอาเซียน

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านความมั่นคง อาทิ การละเมิดสิทธิมนุษยชน อาชญากรรมข้ามชาติ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๘ การวิจัยด้านการเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน ช่วงปีที่ ๓-๔

กลยุทธ์ที่ ๑ การวิจัยด้านเมืองหลวง

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการวางแผนพัฒนาเมืองและสิ่งทางแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อให้กรุงเทพฯ สะอาด มีพื้นที่สีเขียว มีความปลอดภัยในชีวิต/ทรัพย์สิน รวมทั้งคำนึงถึงอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ โดยเฉพาะโครงข่ายขนส่งมวลชนที่สะดวก ทันสมัย พัฒนา ICT ให้ทันสมัยเพื่อมุ่งสู่การเป็น Smart City

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานที่โดยออกแบบและสร้างขึ้นใหม่หรือฟื้นฟูสถานที่ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของประเทศไทย (Landmark) ในการเป็นแม่เหล็กดึงดูดความสนใจและเป็นที่ยึดใจในวงกว้างอย่างแพร่หลาย

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดคนที่มีความรู้ความสามารถ (Skilled people) ให้เข้ามาอยู่อาศัยเพื่อการประกอบอาชีพ ประกอบธุรกิจ และดำเนินกิจกรรมต่างๆ

กลยุทธ์ที่ ๒ การวิจัยด้านเมืองอุตสาหกรรม

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เป็นพื้นที่รองรับการย้ายฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรม (Industrial Relocation) ของจังหวัดนครราชสีมา ปราจีนบุรี และสระแก้ว

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา(๑) การเชื่อมโยงภาคการผลิตและการไหลเวียนของวัตถุดิบและสินค้าของไทย-มาเลเซีย (๒) การพัฒนาเป็น Distribution Center หรือศูนย์บรรจุหีบห่อ (Repacking) ทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอาหารทะเลแปรรูป และ (๓) การเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพระบบ CIQ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการตรวจคน สินค้า พาหนะอย่างเป็นระบบภายในจังหวัดสงขลา

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา (๑) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการลงทุนจากจีนตอนใต้ (๒) การจัดตั้งศูนย์บริหารการขนส่งหลายรูปแบบ (๓) การจัดตั้งเป็นเขตปลอดอากร (Customs Free Zone) และ (๔) การพัฒนาระบบ CIQ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบสินค้าภายในจังหวัดเชียงราย

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอาหารทะเลแปรรูป ภายในจังหวัดสมุทรสาครและสมุทรสงคราม

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วน ภายในจังหวัดฉะเชิงเทรา

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ภายในจังหวัดขอนแก่น

กลยุทธ์ที่ ๓ การวิจัยด้านเมืองท่องเที่ยว

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการยกระดับคุณภาพ/เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรักษาเอกลักษณ์/ความโดดเด่นให้เป็นที่นิยมในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด (การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงนิเวศ และเชิงวัฒนธรรม)

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายธุรกิจการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับอาเซียน พร้อมทั้งศึกษาช่องทางและโอกาสทางการตลาดในการให้บริการข้ามแดนและการลงทุนในต่างประเทศ

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวประจำภูมิภาค เพื่อพัฒนาบุคลากรภายในภูมิภาคและรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ ๔ การวิจัยด้านเมืองการศึกษานานาชาติ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันการศึกษาไทยให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่ไทยมีความโดดเด่น (อาทิ การจัดการโรงแรม การทำอาหารไทย นวดแผนไทยและสปา แพทย์แผนไทย เทคโนโลยีการเกษตร)

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งศูนย์สอนภาษาไทยให้กับประชาชนอาเซียนที่สนใจให้กระจายในทุกภาค

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงระดับโลกเข้ามาเปิดวิทยาเขตประจำภูมิภาค (Regional Campus) ในไทย

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษานานาชาติ เพื่อให้ดึงดูดผู้ที่สนใจจากทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค

แผนงานวิจัย ๖ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าประเทศเพื่อการศึกษาานานาชาติ

กลยุทธ์ที่ ๕ การวิจัยด้านเมืองบริการสุขภาพ

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการลงทุนธุรกิจบริการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ธุรกิจสปา Long Stay การดูแลผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและอาหารเสริม ธุรกิจเสริมความงาม และการผ่าตัดเปลี่ยนข้อ เป็นต้น

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบริการสุขภาพ แพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ให้มีองค์ความรู้และปริมาณเพียงพอกับการขยายตัวของธุรกิจ

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเมืองท่องเที่ยว

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมตลาดกลุ่มเป้าหมาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๖ การวิจัยด้านเมืองชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน

แผนงานวิจัย ๑ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองรองรับการเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุน อาทิ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) Container Yard หรือ Inland Container Depot และพัฒนาระบบ Logistic ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อขนถ่ายสินค้าสู่ภาคอื่นและประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

แผนงานวิจัย ๒ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง โดยเฉพาะเชื่อมโยงชายแดนสะเดา (สงขลา) และเมืองหาดใหญ่ เพื่อเชื่อมการขนส่งสินค้าระหว่างไทย-มาเลเซีย และเชื่อมโยงไปยังสิงคโปร์

แผนงานวิจัย ๓ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจชายแดน เพื่อใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับโครงการท่าเรือน้ำลึกและนิคมอุตสาหกรรมทวาย

แผนงานวิจัย ๔ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการจัดตั้งสำนักงาน CIQ เพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจสอบลักษณะเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ภายใต้หลักการ CBTA

แผนงานวิจัย ๕ การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการเร่งพัฒนาระบบ CIQ และบุคลากรประจำด่านพรมแดนที่บ้านพุน้ำร้อน

๙. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

๙.๑ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความร่วมมือกับกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อนำไปประยุกต์ได้

๙.๒ การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างยั่งยืน

๙.๓ การพัฒนานักวิจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นนักปฏิบัติโดยเรียนรู้และประเมินความร่วมมือกันไปในเวลาเดียวกัน

๑๐. แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/กลยุทธ์การวิจัย

เพื่อขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่กำหนดขึ้นมีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑๐.๑ การจัดทำแผนปฏิบัติการ

ต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อกำหนดแนวทาง ขั้นตอน วิธีการ/กิจกรรม และเจ้าภาพผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการแปลงกลยุทธ์และแผนงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อนำส่งผลผลิตและผลลัพธ์ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการกำหนดกลไกของการทบทวนและปรับยุทธศาสตร์การวิจัยให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในกรณีที่มีสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่เคยศึกษาไว้ อันจะทำให้ยุทธศาสตร์การวิจัยมีความสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม รวมทั้งสามารถปฏิบัติและนำส่งผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๒ การสื่อสารและการประสานงาน

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต้องเกี่ยวข้องกับองค์กร และบุคคลจำนวนมากอย่างต่อเนื่องตามกรอบเวลาของยุทธศาสตร์ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญและจัดให้มีกลไกการสื่อสารและการประสานงานอย่างเป็นระบบ ทั้งถึงและต่อเนื่อง โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานในแต่ละภาคส่วนที่ชัดเจน และสนับสนุนให้มีการสื่อสารและประสานงานเป็นเครือข่ายของแต่ละภาคส่วน (Sector Networking) และข้ามภาคส่วน (Inter-Sector Networking) ซึ่งอาจใช้ประโยชน์จากเครือข่ายออนไลน์ที่พัฒนาเป็นระบบสังคมออนไลน์ (Social Networking) สำหรับการยกระดับความร่วมมือของนักวิจัยในสหวิทยาการ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและประสานงาน รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล การโต้ตอบ รวมถึงการติดต่อขอข้อมูลการวิจัยระหว่างภาคส่วนได้

๑๐.๓ ความพร้อมด้านทรัพยากร

ความพร้อมด้านทรัพยากร ได้แก่ ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านระบบงาน งบประมาณ และความพร้อมด้านระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้สำหรับการวิจัย บุคลากรที่สนับสนุนการวิจัยต้องมีความรู้ และมีจำนวนเพียงพอในการประสานงาน ระบบงานต่างๆ จะต้องมีความคล่องตัวที่เอื้อให้นักวิจัยสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบฐานข้อมูลการวิจัยในปัจจุบันยังมีลักษณะกระจัดกระจายและไม่ทันสมัย ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการวิจัยในอนาคต จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศการวิจัยที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลดังกล่าวในขอบเขตที่กำหนด มีการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลการวิจัยขององค์กรและภาคส่วนอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีการประมวลผลปัญหาและถอดบทเรียนของการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อจะนำไปพัฒนารูปแบบด้านการเป็นประเทศในประชาคมอาเซียนต่อไป

๑๐.๔ วัฒนธรรมการวิจัย

สร้างเสริมวัฒนธรรมการวิจัย เช่น ควรส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรต่างๆ ได้มีโอกาสร่วมในการทำวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตั้งแต่ขั้นตอนการเริ่มต้นการทำวิจัย โดยอาจร่วมแสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอการทำวิจัย และการ

ร่วมวิจารณ์และเสนอแนะผลการวิจัย นอกจากนี้การเผยแพร่องค์ความรู้งานวิจัยไปสู่วงกว้างทั้งในประเทศและระดับสากล

๑๑. แนวทางในการติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนให้ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการเป็นประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลที่ดีควบคู่ไปด้วย โดยใช้การบริหารจัดการระบบวิจัยซึ่งเป็นกลไกในการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ ดังนี้

๑๑.๑ การประเมินก่อนดำเนินการวิจัย (Ex-ante Evaluation) เพื่อวิเคราะห์กลั่นกรองข้อเสนอการวิจัยที่เหมาะสมและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การวิจัย

๑๑.๒ การติดตามผลระหว่างดำเนินการวิจัย (Ongoing Evaluation) เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานที่เกิดจากการนำยุทธศาสตร์การวิจัยดังกล่าวไปปฏิบัติ ว่าสามารถตอบโจทย์ความต้องการได้อย่างถูกต้องหรือไม่

๑๑.๓ การประเมินผลหลังดำเนินการวิจัย (Ex-Post Evaluation) ของงานวิจัยที่หน่วยงานดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยเฉพาะการประเมินผลความคุ้มค่าของการวิจัย เพื่อประเมินผลผลิตและ/หรือผลลัพธ์ของการวิจัยโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย และเป้าประสงค์/ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การวิจัย